

Katja Vasileva

Privatarkiv

Bevaring av privatarkiv: veien mot helhetlig
samfunnsdokumentasjon

Bacheloroppgave i Arkiv- og samlingsforvaltning

Veileder: Svein Carstens

Mai 2023

Dora illustrasjon av Katja Vasileva for prosjektet Naboland

Katja Vasileva

Privatarkiv

Bevaring av privatarkiv: veien mot helhetlig
samfunnsdokumentasjon

Bacheloroppgave i Arkiv- og samlingsforvaltning
Veileder: Svein Carstens
Mai 2023

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for lærerutdanning

Kunnskap for en bedre verden

Sammendrag

Denne teksten handler om den politiske utviklingen for privatarkiv de siste 40 årene og Arkivverkets bevaringsplan for privatarkiv fra 2020. Teksten presenterer ulike politiske utredninger og kulturpolitiske dokumenter som omhandler privatarkiv. Fra NOU 1987:35 "Samtidens arkiver – fremtidens kildegrunnlag" som vektlegger behovet for bedre bevaring av privatarkiv, til og med NOU 2019:9 "Fra kalveskinn til datasjø" som foreslår en ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiv og understreker betydningen av å bevare arkiv fra næringslivet og privatpersoner.

Arkivverkets bevaringsplan for privatarkiv fokuserer på å bevare privatarkiv fra ulike samfunnsområder og fordeler ansvaret til ulike bevaringsinstitusjoner, med mål om helhetlig samfunnsdokumentasjon og tilgjengeliggjøring av privatarkiv i Digitalarkivet.

Bevaringsinstitusjoner som Misjons- og diakoniarkivet VID (MDA), Arbeiderbevegelsen arkiv og bibliotek (Arbark) og Arkivverket har ansvar for privatarkiv i flere samfunnsområder, men mangler konkrete strategi for bevaring av privatarkiv. Noen samfunnsområder mangler bevaringsinstitusjoner, mens andre har flere. Viktige samfunnsområder er ikke tilstrekkelig representert i bevaringsplanen, noe som kan true helhetlig samfunnsdokumentasjon.

Innholdsfortegnelse

SAMMENDRAG	1
ARKIVVERKETS VEI MOT BEVARING AV PRIVATARKIV	3
RELEVANTE BEGREP.....	3
BAKGRUNNSLITTERATUR	4
METODE	5
POLITIKK OG PRIVATARKIV	6
NOU 1987:35 SAMTIDENS ARKIVER – FREMTIDENS KILDEGRUNNLAG OG DRØMMEN OM BEDRE BEVARING FOR PRIVATARKIV	6
ARKIVLOVEN FRA 1992 OG RIKSARKIVARENS ROLLE.....	7
POLITISKE UTREDNINGER OG ARKIVINSTITUSJONER SOM DEMOKRATISKE SAMFUNNSAKTØRER	7
MELD. ST. 7 (2012-2013) ARKIV OG HELHETLIG SAMFUNNSDOKUMENTASJON	8
PROSJEKTET SAMDOK OG BEVARINGSPLAN FOR PRIVATARKIV	8
NOU 2019:9 OG FORSLAG TIL EN NY LOV OM SAMFUNNSDOKUMENTASJON OG ARKIV	9
ARKIVVERKETS NASJONALE STRATEGI FOR PRIVATARKIVARBEID	9
STATLIG TILDELINGSBREV OG ARKIVVERKETS MÅL	9
DIGITALISERINGSARBEID INNEN DIGITALARKIVET OG ARKIVPORTALEN.....	10
ARKIVVERKETS BEVARINGSPLAN FOR PRIVATARKIV OG SAMARBEIDS BEVARINGSINSTITUSJONER	12
SAMFUNNSOMRÅDER OG BEVARINGSKRITERIER	12
HELHETLIG SAMFUNNSDOKUMENTASJON.....	12
TILGJENGELIGHET I DIGITALARKIVET.....	12
SAMARBEIDS BEVARINGSINSTITUSJONER.....	12
356 BEVARINGSVERDIGE AKTØRER, 27 SAMFUNNSOMRÅDER OG EN HÅNDFULL BEVARINGSINSTITUSJONER	13
SAMFUNNSOMRÅDER UTEN BEVARINGSINSTITUSJON	14
ARKIVVERKETS BEGRUNNELSE FOR FORDELING AV SAMFUNNSOMRÅDER SOM IKKE HAR FÅTT TILDELT BEVARINGSINSTITUSJON	14
<i>Varehandel</i>	14
<i>Transport og lagring</i>	14
<i>Overnattings- og serveringsvirksomhet</i>	14
<i>Eiendom</i>	14
<i>Bolig og lokalmiljø</i>	15
<i>Vitenskapelig og forretningsmessige tjenesteyting</i>	15
<i>Natur og miljøvern</i>	15
<i>Bevaringsinstitusjoner og fordeling av ansvar</i>	15
<i>Arkivverket</i>	16
<i>Arbeiderbevegelsen arkiv og bibliotek</i>	16
<i>Misjons og diakoniarkivet</i>	16
<i>Samisk arkiv</i>	16
ARBEID MED BEVARING AV PRIVATARKIV	16
<i>Arkivverket</i>	16
<i>Misjon og diakoniarkivet</i>	17
<i>Samisk arkiv</i>	18
ARKIVVERKETS ARBEID MED PRIVATARKIV OPP MOT PRIVATARKIVPOLITIKK	18
I VENDE PÅ BEDRE TIDER	20
REFERANSER	21
EGENVALGT LITTERATUR	21
TIDLIGERE PENSUM	22

Arkivverkets vei mot bevaring av privatarkiv.

I 2020 presenterte Arkivverket sin bevaringsplan for privatarkiv. I planen opplyser Arkivverket om mål for helhetlig samfunnsdokumentasjon og mål om tilgjengeliggjøring av privatarkiv i Digitalarkivet. I denne oppgaven ønsker jeg å redegjøre for utviklingen av privatarkivpolitikken de siste 40 årene. Jeg skal også drøfte Arkivverkets tilnærming til sin bevaringsplan for privatarkiv fra 2020. Hvordan har Arkivverket tenkt å nå målene om helhetlig samfunnsdokumentasjon og mål om tilgjengeliggjøring i Digitalarkivet? For å samle inn relevant informasjon for oppgaven skal jeg bruke litteraturstudie og analysere Arkivverkets bevaringsplan for privatarkiv via en kvantitativ metode hvor jeg skal sette sammen tall og opplysninger ut ifra gitt informasjon i bevaringsplanen. Denne oppgaven skal ikke ha fokus på digitaliseringsbiten, men vil skissere hovedpoeng innen Digitalarkivet og Arkivportalen.

Relevante begrep

Arkivverket er en statlig etat med ansvar for tilgjengeliggjøring og bevaring av arkiv. Etaten ledes av Riksarkivaren. ABM utvikling er statens samordnings- og utviklingsorgan for arkiv, bibliotek og museum. NOU står for Norges offisielle utredning, og Melding til Stortinget, forkortet til Meld. St. (tidligere Stortingsmelding/St. Meld). Digitalarkivet er Arkivverkets publiseringskanal for arkivmateriale. Arkivportalen er et nettbasert sted for digitale arkivkataloger, utarbeidet av stiftelsen Asta og Arkivverket. Privatarkiv blir av arkivloven betegnet som arkiv som ikke er offentlige arkiv. En bevaringsplan kan variere i stor grad, men den bør ta utgangspunkt i organisering av arbeid innen samlingsforvaltning. Bevaringsinstitusjon er et institusjon som kan ha enten nasjonal eller regional ansvar for bevaring av privatarkiv. Arkivverket er et eksempel på en statlig bevaringsinstitusjon med nasjonal ansvar.

Bakgrunns litteratur

I tillegg til de politiske styringsdokumentene jeg skal ta for meg i denne oppgaven, har det blitt skrevet bøker og artikler om privatarkiv. I denne oppgaven vil jeg ta for meg bøkene *Privatarkiver bevaring og tilgjengeliggjøring* av Vilhelm Lange, *Arkivet: en beretning om det norske riksarkivet 1817 – 2017* av Åsmund Svendsen og artikkelen *Politikk for bevaring og formidling av privatarkiv* av Bjørn Bering som ble gitt ut i boka *Dokumentasjonsforvaltning og arkiv i det 21. århundre*.

For å kompensere for manglende lovverk for privatarkiv ga Arkivverket i 2001 ut boken *Privatarkiver: bevaring og tilgjengeliggjøring*. Boken er skrevet av Vilhelm Lange med Dag Mangset og Øyvind Ødegaard som bidragsyttere. Alle tre var medarbeidere ved Riksarkivets privatarkivavdeling, og boka inngår i Riksarkivarens skriftserie. Vilhelm Lange var førstearkivar, seksjonsleder for privatarkiv og seniorrådgiver for Arkivverket i perioden 1989 til 2013. Dag Mangset var redaktør for *Håndbok for Riksarkivet*, utgitt i 1992. *Privatarkiver: bevaring og tilgjengeliggjøring* tar for seg ulike aspekter ved å bevare privatarkiv. Det har vært lite materiale om privatarkiv på norsk, så denne boka var en omfattende publikasjon for arbeidet i privatarkivfeltet. Bokens hovedmålsetting er å gi en veiledning for å bevare privatarkiver i Norge.

Åsmund Svendsen er historiker. Han har blant annet skrevet regional- og lokalhistorie fra Østfold, og i 2013 ga han ut den kritikerroste biografien Halvdan Koht *Veien mot framtiden*. Boka *Arkivet: en beretning om det norske riksarkivet 1817 – 2017* ble gitt ut i 2017. Artikkelen *Politikk for bevaring og formidling av privatarkiv* av Bjørn Bering er fra 2014. Bering startet som fylkesarkivar i interkommunal arkiv i Sogn og Fjordane i 1987. I 1991 ble han ansatt som kommunearkivar i Oslo. Bjørn Bering har også vært avdelingsdirektør for ABM-utvikling. Artikkelen tar for seg politiske utredninger om privatarkiv og loven om arkiv.

Metode

I denne bacheloroppgaven vil jeg bruke en metode som baserer seg på litteraturstudie og en kvantitativ metode. Litteraturstudie er omfattende og går ut på tolkning av litteratur som er relatert til et bestemt emne. Jeg velger en tradisjonell litteraturstudie for å få en bred forståelse for feltet. Fordelen med studiet er at jeg har mulighet til å være kreativ og utforske forskjellige kilder. Kriteriene jeg har satt for litteraturvalget: er at litteraturen må være skrevet på norsk, litteraturen må handle om privatarkiv, og den må være skrevet i løpet av de siste 40 årene. Litteraturen må ha relevans til problemstillingen (Dalland, 2021, s. 203). Jeg har samlet inn materiale ved å støtte meg til noe av pensumlitteratur fra tidligere semestre, har også undersøkt tekster/litteratur tekstene jeg leser refererer til og oppsøkt primærkilder. Biblioteksøk i Oria og Arkivverkets nettside har vært kanaler som også ble benyttet under denne metoden. Jeg lest gjennom litteraturen jeg har funnet frem, sortert og notert det som er relevant for temaet. Jeg har sett på publikasjoner som stortingsmeldinger, Norges offisielle utredninger, ABM-meldinger, bevaringsplaner og øvrige kilder. Litteraturen jeg har studert strekker seg fra 1980-årene og frem til i dag. Dette gir meg en sammenhengende linje for å se utviklingen av temaet. Jeg har valgt å bruke denne metoden fordi jeg har jobbet med den før og er komfortabel med den. Samtidig kunne jeg starte å søke og lese litteraturen tidlig i prosessen. Det overordnede temaet ble spisset når jeg fant frem relevante kilder. Den kvantitative metoden tok jeg i bruk litt senere i oppgaveskrivingen, som et verktøy for å se på blant annet hvordan Arkivverket har valgt å prioritere bevaringsinstitusjoner og samfunnsområder.

Politikk og privatarkiv

De siste 40 årene har det skjedd en utvikling i politikken for privatarkiv. Dette er noe vi kan lese ut fra de sentrale politiske utredningene og kulturpolitiske dokumentene på arkivfeltet. I denne delen vil jeg presentere hva som står om privatarkiv i disse dokumentene.

NOU 1987:35 Samtidens arkiver – fremtidens kildegrunnlag og drømmen om bedre bevaring for privatarkiv

Vinteren 1986 samlet Kulturdepartementet en arbeidsgruppe som skulle legge fram et forslag til en arkivlov, og slik ble NOU 1987:35 *Samtidens arkiver – fremtidens kildegrunnlag* skapt. Hovedpoenget i utredningen var at Arkivverket tok vare på for lite av det som ble skapt av arkiver i Norge, og det manglet også politikk for bevaring av privatarkiv (NOU 1987:35, s. 7). Arkivverket burde ifølge NOU 1987:35 ivareta tre sentrale mål:

1. effektivisering av arbeidet i offentlig sektor
2. å sikre private og offentlige rettslige interesser
3. ta vare på arkivmateriale som kunne brukes i vitenskapelig granskning og kulturhistorisk dokumentasjon.

Arbeidsgruppen i NOU 1987:35 poengterte at det statlige Arkivverket i all hovedsak tok vare på offentlig arkivmateriale. I NOU 1987:35 *Samtidens arkiver – fremtidens kildegrunnlag* ble det hevdet at om vi ikke tar vare på privatarkiv i større omfang, vil det begrense muligheten til å belyse sentrale deler av norsk historie i fremtiden. «Samfunnets arkiver» ble introdusert som et nytt begrep som skulle dekke arkivlovens visjon «bør omfatte alle sentrale arkiver som kan gi opplysninger om vårt samfunn, uavhengig av om de er skapt av offentlige eller private arkivskapere» (Svendsen, 2017, s. 360). Bedre vern av privatarkiv var et sentralt motiv for at arbeidet med en arkivlov i det hele tatt ble igangsatt (Svendsen, 2017, s. 359). Dermed var det behov for å utarbeide en landsomfattende verneplan for privatarkiv, slik at verdifulle arkiver ikke går tapt. Denne verneplanen skulle lages ved hjelp av en arkivlov. Riksarkivaren skulle ha ansvar for privatarkiv som inneholdt bestemmelser og effektiv ivaretagelse av privatarkiv. Om dette skulle realiseres, måtte Riksarkivarens rolle omdefineres og omskapes til en nasjonalarkivar, et embete med myndighet til å ta vare på bevaringsverdige arkiver fra alle samfunnssektorer i hele landet (Svendsen, 2017, s. 360). Hos den daværende ledelsen hos Riksarkivet ble en slik omlegging ikke aktuell. John Herstad, som var Riksarkivar på dette tidspunktet, mente at «Riksarkivaren ville bli redusert til en rent konserverende myndighet, og Riksarkivaren hadde mistet sentrale verktøy i arbeidet med å bevare arkiver [...] målet med å engasjere seg i hvordan arkivdanning foregikk var nettopp å sikre bevaring av offentlige

arkiver. Arkivlovutvalget utredningen la til grunn at arkiver først og fremst skulle bevares av hensyn til forskning» (Svendsen, 2017, s. 361).

Våren 1990 ble det lagt fram et revidert forslag til en arkivlov, hvor forslaget om verneplaner for privatarkiv var tatt ut med en økonomisk begrunnelse. Finansdepartementet trodde ikke på utredningens forsikringer om at verneplaner ikke ville ha økonomiske konsekvenser (Svendsen, 2017, s. 361). Med arkivloven ble Riksarkivarens myndighet plassert på samme nivå som statlige organer (Svendsen, 2017, s. 370).

Arkivloven fra 1992 og Riksarkivarens rolle

Arkivloven fra 1992 krever at Riksarkivaren skal holde oversikt over verneverdige privatarkiver. I lovproposisjonen er det poengtert at utgangspunktet for oversikten vil være generell kunnskap om organisasjoner, institusjoner, bedrifter og personer som har eller har hatt en viktig rolle i det norske samfunnet, men ut over dette fremgår det ikke hvor konkret oversikten skal være og hvordan den bygges opp (Lange, 2001, s. 106). I lovens formål §1 er det ikke gjort noe skille mellom offentlig og privatarkiv, men likevel blir den oppfattet å være «en lov for arkivdanningen i offentlig sektor, men ikke for arkivdanning i privat virksomhet» (Bering, 2014, s. 221). Arkivloven legger privatarkivfeltet til Riksarkivarens ansvar sammen med andre ansvarsfelt, i §13 *Oversyn og registrering* «Riksarkivaren skal holde oversyn over verneverdige privatarkiv og føre register over privatarkiv som er tatt vare på av offentlig og private oppbevaringsinstitusjoner. Riksarkivaren kan registrere visse privatarkiv som særskilt verneverdig».

Politiske utredninger og arkivinstitusjoner som demokratiske samfunnsaktører

Samtlige politiske utredninger om arkiv fra 2000-tallet legger vekt på at bevaring av privatarkiver skal hjelpe med å utvikle arkivinstitusjoner som demokratiske samfunnsaktører som fremmer refleksjon og kunnskap (Bering, 2014, s. 222). Stortingsmelding nr 22 (1999 – 2000): *Kjelder til kunnskap og oppleving* presenterer flere grunner til at det er behov for å styrke arbeidet med å bevare og formidle privatarkiv. ABM-utvikling *Til Kildene* fra 2007 nevner at det er skjevheter i det bevarte arkivmaterialet. Oppbevaringen av privatarkiv er også omtalt som et problemområde, hvor unikt arkivmateriale har gått tapt etter avlevering. *Til Kildene* foreslår å ha avtaler om arbeidsdeling og samarbeid mellom institusjonene på tvers av regionale grenser. Stortingsmelding nr 49 (2008-2009) *Framtidas museum* diskuterer betydningen av privatarkiv, hvor både offentlig og privatarkiv blir skapt i et samspill mellom private og offentlige aktører og derfor må brukes sammen.

Meld. St. 7 (2012-2013) Arkiv og helhetlig samfunnsdokumentasjon

I 2013 kom Meld. St. 7 (2012-2013) *Arkiv* som nok en gang belyser viktigheten av privatarkiv som samfunnsminne. Tilgang til privatarkiver er viktig for å kunne forstå historie, og enn helhetlig samfunnsforståelse med private og offentlige arkiver er viktig. Samfunnets arkiver bør ha med alle de sentrale arkivene som kan gi oss informasjon om det samfunnet vi lever i. Det er nødvendig å ha et samarbeid mellom Arkivverket, kommunale, interkommunale og private institusjoner for å kunne sikre et representativt utvalg av viktige arkiver. Meld. St. 7 (2012-2013) *Arkiv* førte til en debatt i Stortinget hvor representanter fra flere partier etterlyste støtteordninger og virkemidler for privatarkivene (Bering, 2014, s. 238). Etter Meld. St. 7 (2012-2013) *Arkiv* ble det understreket at målet for arkivpolitikken er en helhetlig samfunnsdokumentasjon. Arkiver fra både private og offentlige aktører og virksomheter danner en helhetlig samfunnsforståelse og hukommelse. Dokumenter fra private og offentlige sektorer utfyller hverandre og belyser saker fra ulike ståsteder. Privatarkiver og offentlige arkiver må anvendes sammen når vi skal finne dokumentasjon. Dessverre har det vært slik at arkiver fra private sektorer har vært underrepresentert i det samlede arkivmaterialet. Meld. St. 7 (2012-2013) *Arkiv* legger et grunnlag for Riksarkivaren skal konkretisere nivået for bevaring av privatarkiv i Norge. Videre sies det at arkiver fra privat sektor skal være representert på en tilfredsstillende måte, og at Riksarkivaren skal utarbeide en strategi for privatarkiv i Norge (Meld. St. 7 Arkiv, (2012 – 2013), s. 110).

Prosjektet SAMDOK og bevaringsplan for privatarkiv

For å følge opp Meld. St. 7 (2012-2013) *Arkiv* ble det satt i gang et prosjekt av Riksarkivaren for å koordinere nasjonalt arbeid for privatarkiv. Prosjektet fikk navn SAMDOK og utarbeidet et skriv om hvordan utarbeide en bevaringsplan for privatarkiver. SAMDOK presenterte tre satsingsområder: kommunale arkiv, privatarkiv og arkiv i eForvaltning. Med privatarkiv som et av satsingsområdene ble det opprettet en delprosjektgruppe innen SAMDOK med navn PRIV. I denne teksten vil jeg bruke fellesnavnet SAMDOK fremfor PRIV. SAMDOK hadde et samarbeid på tvers av hele arkivsektoren. Aktørene som var med var Norsk Arkivråd, Landslaget for lokal- og privatarkiv og Kulturrådet, i tillegg til andre arkivinstitusjoner. Prosjektet pågikk i perioden 2013-2017. I følge Meld. St. 7 (2012-2013) *Arkiv* skal bevaringspolitikken være helhetlig samfunnsdokumentasjon. SAMDOK foreslår strategier som kan oppnå bedre samfunnsdokumentasjon og bevaringsvurdering av samlet arkivdokumentasjon, og utviklet et rammeverk for en bevaringsplan for privatarkiv for å sikre

et best mulig utvalg av privatarkiv som kan gjenspeile den helhetlige samfunnsutviklingen. SAMDOK foreslo også at det bør lages sektormessige og geografiske bevaringsplaner for privatarkiv som skaper et rammeverk for Norge som helhet.

[NOU 2019:9 og forslag til en ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiv](#)

I 2019 kom NOU 2019:9 *Fra kalveskinn til datasjø* med forslag til en ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiv. NOU 2019:9 tar også opp tråden med en helhetlig samfunnsdokumentasjon, og skriver at for å gi et utfyllende bilde av dagens samfunn og vår tid er det essensielt å ta vare på arkiver også? fra næringsliv og privatpersoner. NOU 2019:9 innleder kapitlet om privatarkiv med følgende:

«for å gi ettertiden et utfyllende bilde av dagens samfunn og vår tid, er det viktig å bevare arkiver også etter næringsliv, frivillig sektor og privatpersoner. Utvalget foreslår at fylkeskommunene får et lovfestet koordineringsansvar nasjonalt. Utvalget foreslår videre at private arkiv skal bevares etter arkivfaglige prinsipper, og at de skal registreres i en felles nasjonal katalog forvaltet av Nasjonalarkivet» (NOU 2019:9 *Fra Kalveskinn til datasjø* (2019), s. 243).

[Arkivverkets nasjonale strategi for privatarkivarbeid](#)

Arkivverket har tidligere utarbeidet en nasjonal strategi for privatarkivarbeidet som skulle foregå mellom 2019-2023. Strategien presenterer/inneholder fire samfunns mål:

1. helhetlig samfunnsdokumentasjon skal sikres
2. bevaring av privatarkiv blir tydelig prioritert
3. brukere av arkiver har god tilgang til privatarkiv, på lik linje med offentlige arkiv
4. god utnytting av ressurser (Arkivverket, Nasjonal Strategi for privatarkiv, 2018, s. 1).

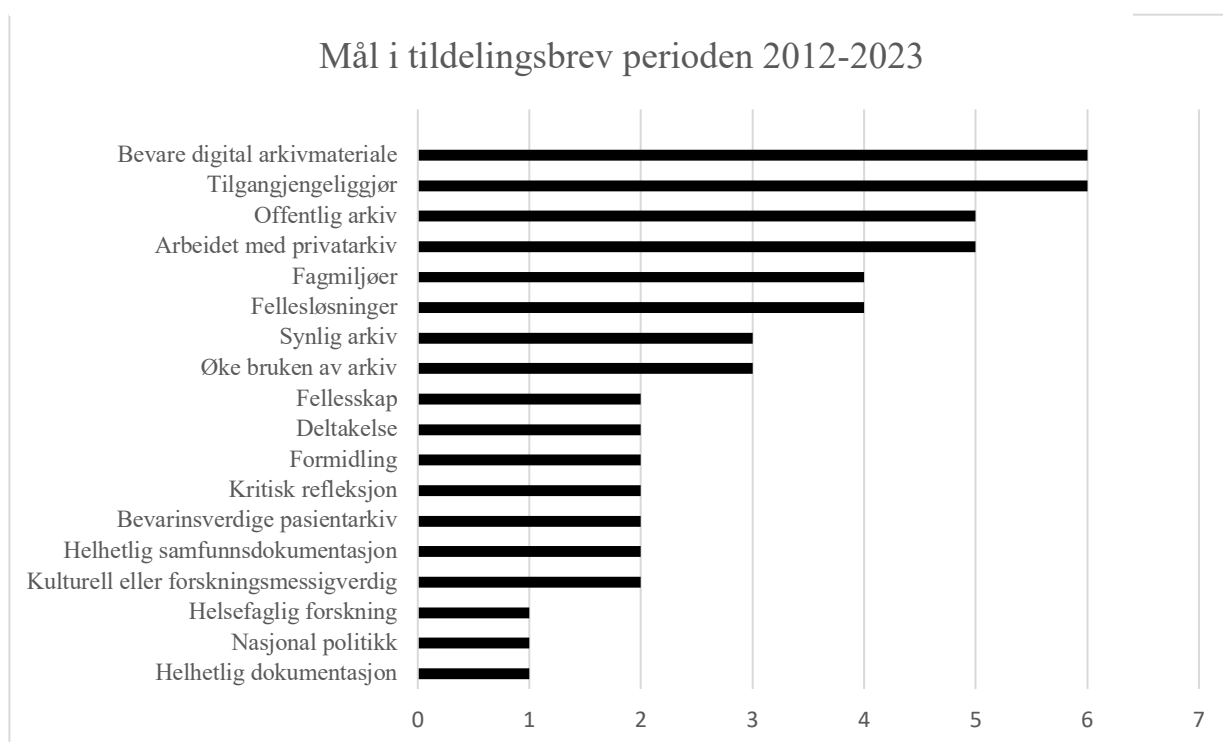
Bevaringsinstitusjoner med nasjonalt ansvar har også utviklet strategier for bevaring av privatarkiv for det samiske samfunn i Norden (Arkivverket, Nasjonal Strategi for privatarkiv, 2018, s. 1).

[Statlig tildelingsbrev og Arkivverkets mål](#)

Tildelingsbrev fra Kulturdepartementet til Arkivverket kan gi oss et innblikk i mål som har vært gjeldende for Arkivverket gjennom de siste ti årene. I *tabell 1* har jeg samlet alle nøkkelordene som har blitt nevnt i hovedmålene gjeldende for Arkivverket i tildelingsbrev, for å skissere et grovt bilde av målene som oftest blir nevnt. Målet om bevaring av arkivmateriale og tilgjengeliggjøring topper tabellen, og offentlig arkiv og privatarkiv

kommer på andreplass. Det betyr at i de siste 11 årene, i perioden 2012-2023, har privatarkiv blitt nevnt fem ganger (Regjeringen, 2020, Statsbudsjettet - tildelingsbrev til Arkivverket 2012-2023). Grunnen til at jeg har tatt med dette i oppgaven er fordi nåværende Riksarkivar, Inga Bolstad, referer til tildelingsbrev fra 2020 i innledningen til Arkivverkets bevaringsplan for privatarkiv: «Planen er i tråd med den nasjonale privatarkivstrategien og svarer på Kulturdepartementets bestilling til Arkivverket for 2020» (Arkivverket, Bevaringsplan for privatarkiv, 2020, s. 6).

Tabell 1

Digitaliseringsarbeid innen Digitalarkivet og Arkivportalen

I St. Meld. nr. 24 (2008–2009) *Nasjonalt strategi for digital bevaring og formidling av kulturarv* kan vi lese at Digitalarkivet.no er Arkivverkets nettsted for kildepublikasjoner. På Digitalarkivet.no kan du finne privatarkiver som er skannet og publisert.

Digitalarkivet.no ble etablert i 1998 av Universitet i Bergen, og i 2003 overtok Arkivverket ansvaret for nettstedet. Skanning og indeksering (supplering med tilleggsinformasjon) går raskere enn dataregistrering av kildene i sin helhet. Denne metoden er dominerende i Arkivverkets digitaliseringsprogram. Digitaliseringen i Arkivverket har hittil vært konsentrert til det som er mest etterspurt av brukere, nemlig befolkningshistorisk materiale. Mye av det materialet som har blitt skannet slik kirkebøker og folketellinger. Digitalpensionatet er et eget tilbud for privatpersoner og institusjoner som ønsker å gjøre sitt materiale tilgjengelig på

Digitalarkivet.no. Bidragsyterne er selv ansvarlige for innholdet i databasene (St. Meld. nr. 24 (2008–2009), s. 41).

Arkivportalen skal inneholde opplysninger om både statlige, kommunale, fylkeskommunale og ikke-offentlige arkiv. Felleskatalogen for Arkivverket og Samkatalogen for privatarkiv skulle gå inn i Arkivportalen, som etter planen skulle åpnes mot slutten av 2009. «Det blir arbeidet med utvikling av løsninger for dynamisk innhøsting av data fra alle arkivbrukere, slik at innholdet i Arkivportalen til en hver tid er oppdatert» (St. Meld. nr. 24 (2009-2009), s. 43).

Arkivportalen.no er et av de politiske satsingene innen digitaliseringsarbeid og blir omtalt i St. meld. nr. 24 (2008 – 2009) *Nasjonal strategi for digital bevaring og formidling av kulturarv*. Arkivportalen med samlet kataloginformasjon er et resultat av et samarbeid mellom Stiftelsen Asta og Riksarkivaren. Arkivportalen skal gi gode søkemuligheter og tilrettelegge for enkle og avanserte søkemuligheter. Det skal være muligheter for å bestille digitale kopier eller reservere arkivmateriale for så å kunne ta de i bruk på en lesesal (St.meld. nr. 24 (2008-2009), s. 43). I St. meld. nr. 24 (2008-2009) sies det at Arkivportalen.no og Digitalarkivet.no skal kobles sammen, for fremfinning i digitalisert arkivmateriale. Med en slik kobling vil en gå direkte fra beskrivelsen i Arkivportalen til det aktuelle materialet på Digitalarkivet, og motsatt vei dersom man vil se det materialet man har funnet på Digitalarkivet i sammenheng med andre kilder (St.meld. nr. 24 (2008-2009), s. 26).

Riksrevisjonens undersøkelse av digitalisering av kulturarven fra 2016-2017 viser til at i 2015 startet Arkivverket å etablere koblinger mellom metadata i Arkivportalen og digitalisert materiale i Digitalarkivet. Likevel er det ifølge Arkivverket en stor utfordring å få Stiftelsen Asta til å legge til rette for en slik kobling mellom informasjonen i de to portalene (Foss, 2017, s. 78). Arkivportalen gir en oversikt over privatarkiver. Hver institusjon kan legge inn informasjon om sine arkiver.

Arkivverkets bevaringsplan for privatarkiv og samarbeids bevaringsinstitusjoner

Bevaringsplanen for privatarkiv i Arkivverket fra 2020 gjelder Arkivverket som bevaringsinstitusjon for privatarkiv. Arkivverkets bevaringsplan tar utgangspunkt i vår samtid. Mye av dokumentasjonen er skapt digitalt, og flere av aktørene og virksomhetene som er nevnt i planen er unge. Arkivverket ser viktigheten med å ta vare på informasjonen disse aktørene skaper, men at aktørene står på Arkivverkets privatarkivplan betyr nødvendigvis ikke at materialet skal avleveres til Arkivverket, noen av aktørene blir kanskje håndtert av andre bevaringsinstitusjoner (Arkivverket, Bevaringsplan for privatarkiv, 2020, s. 7). Konsekvensen av dette kan jo være at aktørens privatarkiv kan faktisk gå tapt hvis ingen tar vare på den, fordi det er ikke en selvfølge at andre bevaringsinstitusjoner vil ta seg av privatarkiver til de diverse aktører, dette vil bli tatt opp senere i teksten.

Samfunnsområder og bevaringskriterier

Arkivverket identifiserer ulike samfunnsområder i bevaringsplanen, tabell 2. Formålet er å fordele samfunnsområder på bevaringsinstitusjoner. Bevaringskriteriene Arkivverket har for privatarkivfeltet er at det skal blant annet være landsdekkende og dokumentere utviklingen av Norge kulturelt, vitenskapelig eller internasjonalt. Utvikling av det norske, mangfold og identitet. Arkivverket nevner også ulike typer av privatarkiv som får spesielle bevaringskriterier: bedriftsarkiv, organisasjonsarkiv, privatarkiv og foto.

Helhetlig samfunnsdokumentasjon

For å nå målet om helhetlig samfunnsdokumentasjon ble det satt opp prioriteringer som vektlegges i Arkivverkets bevaringspolitikk for privatarkiv. Arkivverket bevarer privatarkiv som er i allmennhetens interesse og av nasjonal betydning.

Tilgjengelighet i Digitalarkivet

I sin bevaringsplan for privatarkiv nevner Riksarkivaren, Inga Bolstad, at «Arkivverkets mål er at flest mulig privatarkiv i framtiden blir tilgjengelige i Digitalarkivet» (Arkivverket, Bevaringsplan for privatarkiv, 2020, s. 6).

Samarbeids bevaringsinstitusjoner

I Arkivverkets bevaringsplan opplyses det om at noen av samfunnsområdene allerede er omfattet av nasjonale satsinger. Det nevnes seks nasjonale bevaringsinstitusjoner for

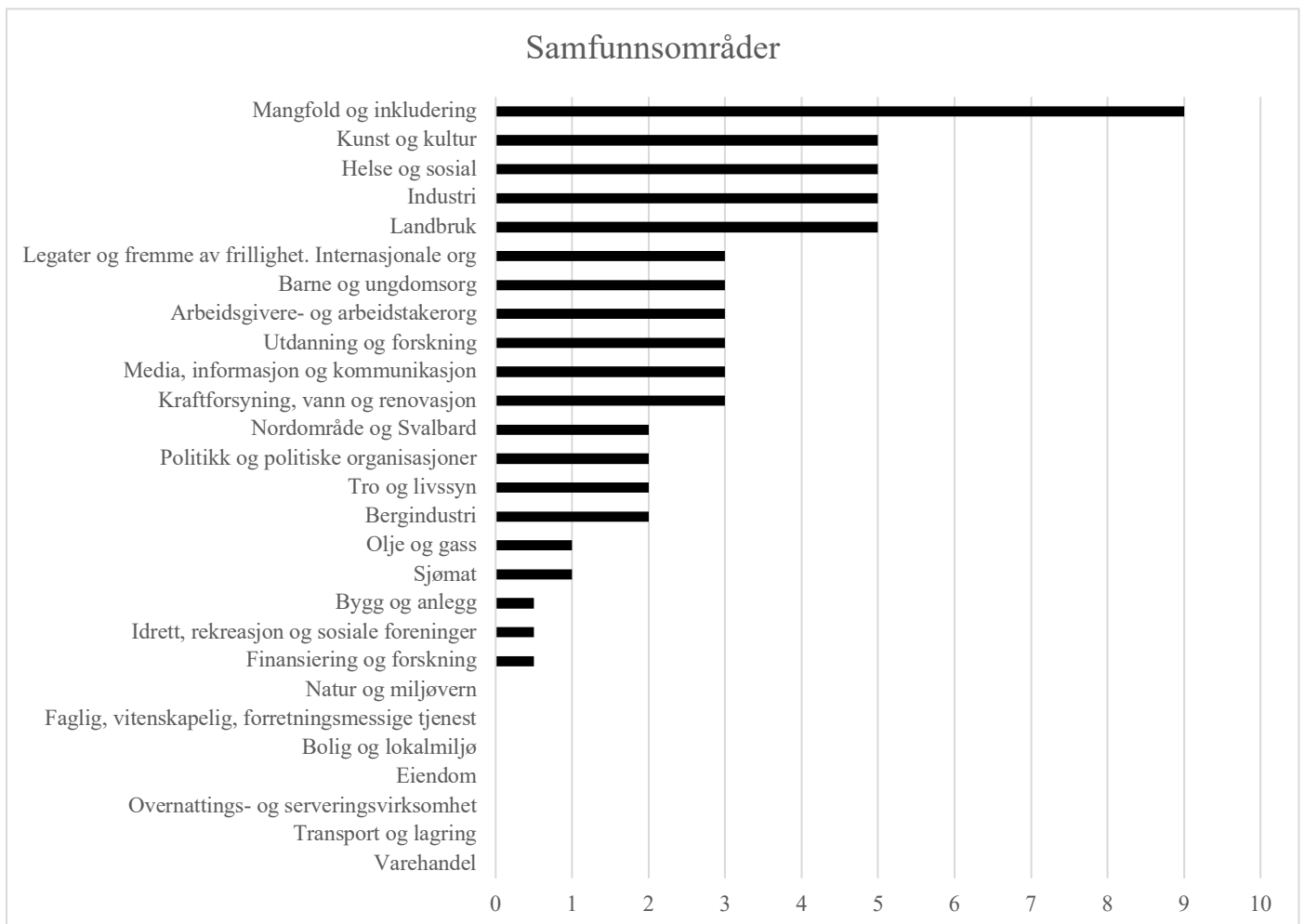
privatarkiv: Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek (Arbark), Samisk arkiv (del av Arkivverket), Skeivt arkiv, Misjons- og diakoniarkiv VID (MDA) og Norsk bergindustriarkiv og Norsk sjømatarkiv (Arkivverket, Bevaringsplan for privatarkiv, 2020, s. 7).

356 bevaringsverdige aktører, 27 samfunnsområder og en håndfull bevaringsinstitusjoner

I bevaringsplanen for privatarkiv har Arkivverket identifisert til sammen 356 bevaringsverdige aktører fordelt på 27 ulike samfunnsområder. Hvor mange og hvilke virksomheter som skal kontaktes årlig for avlevering og deponering skal Arkivverket bestemme selv, ut ifra årlige prioriteringer, kapasitet og ambisjoner.

Tabell 2 viser de 27 ulike samfunnsområdene og hvor mange bevaringsinstitusjoner som har fått ansvar for hvert område. Høyest på listen ligger mangfold og inkludering med hele 9 institusjoner som har fått tildelt ansvar eller som allerede har en mengde med privatarkiv som dekker mangfold og inkludering, blant annet Samisk arkiv, Arbark og MDA.

Tabell 2

Samfunnsområder uten bevaringsinstitusjon

Ut ifra Arkivverkets bevaringsplan for privatarkiv ser vi i *tabell 2* at sju av

samfunnsområdene ikke har fått en bevaringsinstitusjon, og at 3 av samfunnsområdene bare? delvis har fått bevaringsinstitusjon.

Samfunnsområdene som ikke har fått tildelt en bevaringsinstitusjon er varehandel, transport og lagring, overnattings- og serveringsvirksomhet, eiendom, bolig og lokalmiljø, faglig vitenskapelig og forretningsmessig tjenester og natur og miljøvern. De tre samfunnssektorene som delvis har fått bevaringsinstitusjon er finansiering og forskning, idrett, bygg og anlegg.

Arkivverkets begrunnelse for fordeling av samfunnsområder som ikke har fått tildelt bevaringsinstitusjon

Varehandel

Samfunnsområdet varehandel har betydning for historien og utviklingen av norsk økonomi og arbeidsliv. Arkivverket vil «søke å bevare dokumentasjonen fra de største og mest innflytelsesrike aktørene» (Arkivverket, 2020, s. 19).

Transport og lagring

I samfunnsområde transport og lagring skal Arkivverket også søke å dokumentere «de største og mest innflytelsesrike private virksomheter» (Arkivverket, 2020, s. 20).

Overnattings- og serveringsvirksomhet

Overnattings- og serveringsvirksomhet som samfunnsområde får en anerkjennelse fra

Arkivverket med viktigheten av å dokumentere utviklingen innenfor dette samfunnsområdet, men ikke noe mer enn som så (Arkivverket, 2020, s. 21).

Eiendom

Arkivverket skal også søke å bevare arkiver fra sentrale aktører på overordnet og nasjonalt nivå når det er snakk om eiendom som overordnet samfunnsområde (Arkivverket, 2020, s. 24).

Bolig og lokalmiljø

For Arkivverket er bolig og lokalmiljø et smalt samfunnsområde, så hvor mange aktører som er bevaringsverdige i henhold til Arkivverkets generelle kriterier er begrenset (Arkivverket, 2020, s. 25).

Vitenskapelig og forretningsmessige tjenesteyting

Beskjed om bevaringsverdighet blitt gitt til faglig vitenskapelig og forretningsmessig tjenesteyting med vurdering som bevaringsverdige aktører (Arkivverket, 2020, s. 37).

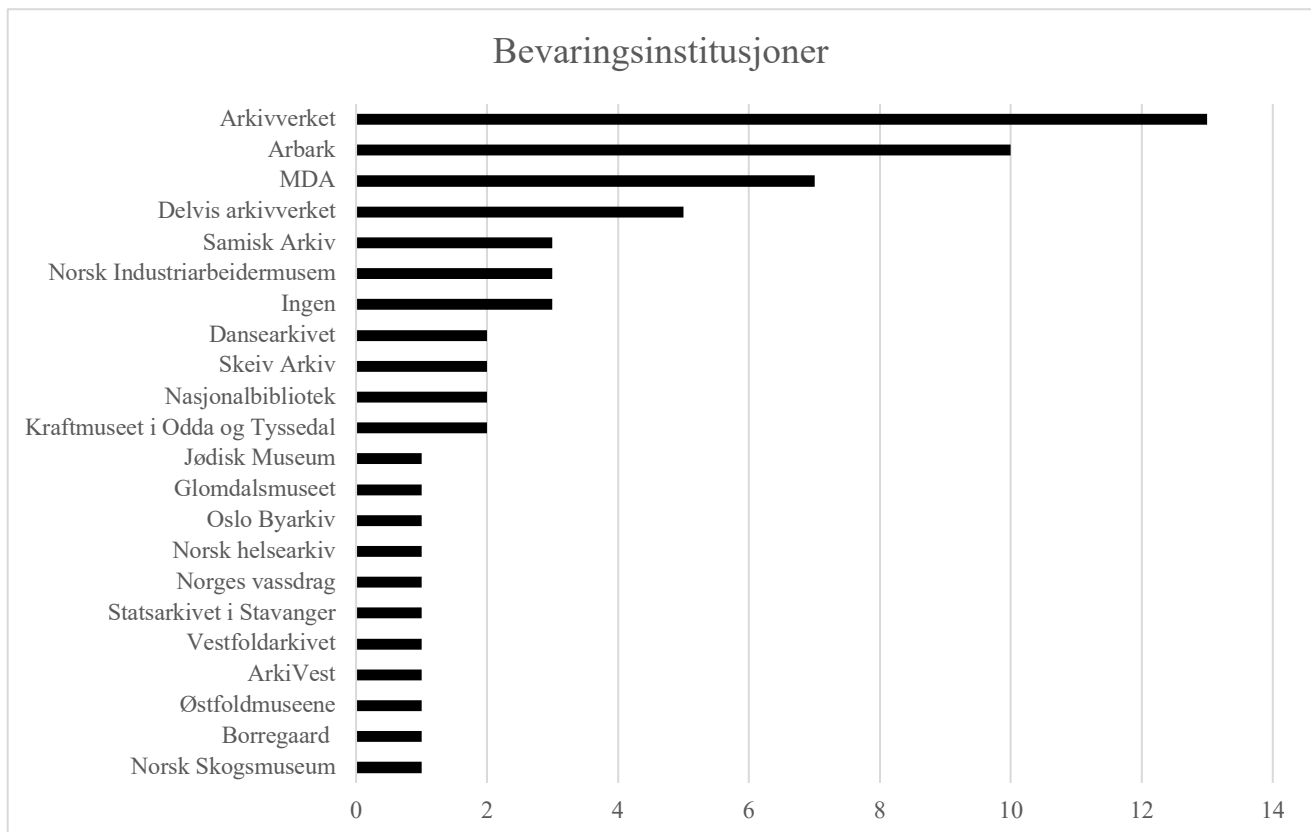
Natur og miljøvern

Arkivverket mener det er viktig å komme på banen for å sikre natur og miljøvern-samfunnsaktørene, fordi «det er svært få bevaringsinstitusjoner som har tatt vare på arkiv fra disse virksomhetene» (Arkivverket, 2020, s. 35).

Bevaringsinstitusjoner og fordeling av ansvar

Tabell 3 viser de bevaringsinstitusjoner som har fått flest ansvarsområder. Topp tre er Arkivverket, Arbark og MDA.

Tabell 3

Arkivverket

Ut ifra Arkivverkets bevaringsplan for privatarkiv skal Arkivverket stå for bevaring av totalt 13 og delvis fem samfunnsområder.

Arbeiderbevegelsen arkiv og bibliotek

Arbeiderbevegelsen arkiv og bibliotek (Arbark) blir nevnt som bevaringsinstitusjon for hele ti samfunnsområder fra private virksomheter som landbruk, industri, media, informasjon og kommunikasjon, utdanning og forskning, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner, barne- og ungdomsorganisasjoner, legater og fremme av frivillighet, mangfold og inkludering, politikk og politiske organisasjoner, nordområdene og Svalbard. Dog er det veldig lite fokus på disse områdene i deres egen bevaringsplan.

Misjons og diakoniarkivet

Misjons- og diakoniarkivet VID (MDA) har fått ansvar for sju samfunnsområder: utdanning og forskning, helse og sosial, tro og livssyn, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner, barne- og ungdomsorganisasjoner, legater og fremme av frivillighet, mangfold og inkludering.

Samisk arkiv

Samisk arkiv, som også er en del av Arkivverket, har ansvar for de tre samfunnsområdene kunst og kultur, mangfold og inkludering og nordområdene og Svalbard.

Arbeid med bevaring av privatarkiv

Arkivverket

Arkivverket tar imot digitale og analoge arkiv, og bevarer det kostnadsfritt og sikkert. Den nasjonale strategien for privatarkivarbeid følges opp av Riksarkivarens strategiske råd. Det finnes ulike veiledninger for overføring av ulike privatarkiv. Opplysninger om bevarte privatarkiv finnes på arkivportalen.no, digitalarkivet.no og digitaltmuseum.no. Arkivverket oppfordrer også til å kontakte bevaringsinstitusjoner på nasjonal og regional basis. Den eneste andre bevaringsplanen for privatarkiv fra Arkivverket jeg kan finne er en nasjonal strategi for privatarkivarbeid 2019-2023.

På Digitalarkiv vises det hele 1361 transkripsjoner som er gjort av Arkivverket, stort sett folketellinger og kirkebøker. På Arkivportalen (figur 1) ser vi at Riksarkivet publiserte 6 423 arkiv, digitaliserte 227 og fra årsrapport har Arkivverket 108 privatarkiv av 3 059 privatarkiv på totalmengden i portalen.

▼ Adresser

Besøksadresse: Besøksadresse, Sognsveien 221, Oslo, 0863, OSLO, Norway
Postadresse: Postadresse, Postboks 4013 Ullevål stadion, 0806, OSLO, Norway

> Kontaktadresse

> Tilbyr følgende tjenester

> Statistikk

> Besøk (Tallene gjelder for hele arkivportalen)

> Arkivstatistikk (Tallene gjelder for hele arkivportalen)

▼ Årsrapport

Institute	Type	Total
All	All	10 510
RA	All	303
RA	Private	112
All	Private	3 296

Arbeiderbevegelsen arkiv og bibliotek

Arbeiderbevegelsen arkiv og bibliotek bevarer arkiv med tilknytting til arbeiderbevegelsen, og fra venstresiden i norsk politikk.

Arbark vil benytte seg av Digitalarkivet, men hvordan Digitalarkivet skal samspille med Arbarks egen bevaringsstruktur er et uavklart spørsmål. Digitalarkivet benyttes til tilgjengeliggjøring allerede i dag, og Arbark vil fortsette med det. Arbark ser seg fram til å videreføre det eksisterende samarbeidet med Digitalarkivet for å finne en best mulig løsning (Arbark bevaringsplan, s.37).

Strategi for innsamling av privatarkiv er at arkivskapere tar kontakt med Arbark, eller at Arbark selv tar initiativ for avlevering. Arbark refererer til arkivlovens juridiske avleverings- og bevaringsansvar som ikke omfatter privatarkiv (Arbark bevaringsplan, s. 15).

På Digitalarkivet kan vi se at Arbeiderbevegelsen arkiv og bibliotek totalt har 62 skannet materiale. På Arkivportalen har Arbark publisert 2 124 arkiv og digitalisert 0. Så langt står Arbark for 147 av totalt 3074 privatarkiv på hele portalen.

Misjon og diakoniarkivet

Misjons- og diakoniarkivet VID (MDA) bevarer arkiv fra misjons- og diakonibevegelsen, kristne kirkesamfunn og organisasjoner.

I MDAs samordnings- og bevaringsplan for arkiv står det at Misjons- og diakoniarkivet i 2019 inngikk en avtale med Arkivverket om å ta spesielt ansvar for historiske arkiv innen misjon og diakoni (Misjon og diakoni, bevaringsplan, 2020, s. 1).

På Digitalarkivet ser vi at MDA totalt har 136 skannet materiale, og de har på Arkivportalen publisert 459 arkiv og digitalisert 0 arkiv. På årsrapporten ser vi at det er 0 privatarkiv fra MDA.

Samisk arkiv

Samisk arkiv er en del av Arkivverket, og har et nasjonalt ansvar for å ta vare på samisk dokumentasjon. Siste nytt fra Arkivverket i 2023 er at det blir utarbeidet en bevaringsplan for samiske privatarkiv. Bevaringsplanen vil ferdigstilles august 2023.

Ifølge Digitalarkiv har Samisk arkiv skannet 417 materiale og publisert 239 og digitalisert 29 arkiv på Arkivportalen, med årsrapport på 1 privatarkiv av totalt 3074 på portalen.

Arkivverkets arbeid med privatarkiv opp mot privatarkivpolitikk

For å oppnå målet med helhetlig samfunnsdokumentasjon må Arkivverket ha en systematisk innsamling av privatarkiver fra ulike typer av samfunnssektorer. Utgangspunktet for innsamling har vært offentlige arkiv, jf. den norske arkivloven og ikke samlet dokumentasjon om samfunnshukommelse.

Fra NOU 1985:35 *Samfunnets arkiv – fremtidens kildegrunnlag* til NOU 2019:9 *Fra kalveskinn til datasjø* understrekes det viktigheten av å ta vare på privatarkiv. «Det er åpenbart at både offentlige og private arkiver må bevares for at den historiske utviklingen skal kunne belyses og dokumenteres» (NOU 1987:35, s. 11). Viktigheten av å bevare privatarkiv på lik linje med offentlige arkiv har blitt tatt opp i flere tiår «for å gi ettertiden et utfyllende bilde av dagens samfunn og vår tid, er det viktig å bevare arkiver også etter næringsliv, frivillig sektor og privatpersoner» (NOU 2019:9, s. 243). Arkivverket velger dog å følge de grunnleggende kravene fra arkivloven fra 1992, som krever at Riksarkivaren holder oversikt over verneverdige privatarkiver. I lovproposisjonen er det poengtert at utgangspunktet for oversikten vil være generell kunnskap om organisasjoner, institusjoner, bedrifter og personer som har eller har hatt en viktig rolle i det norske samfunnet, ut over dette fremgår det ikke hvor konkret oversikten skal være og hvordan den bygges opp (Lange, 2001, s. 106). I Arkivverkets bevaringsplan for privatarkiv er det akkurat det vi finner, en generell kunnskap om bedrifter uten en mer konkret oversikt over hvordan bevaringen av privatarkiv skal foregå. SAMDOK har utviklet et rammeverk for bevaringsplan for privatarkiv. Denne planen ble ikke fulgt opp av Arkivverket, men regionale bevaringsinstitusjoner ble oppfordret til å følge det gitte rammeverk, selv om SAMDOK sitt rammeverk for bevaringsplan ble utviklet etter

anmodning fra Meld. St. 7 (2012-2013) *Arkiv*. Manglende koordinering til bevaringsinstitusjoner som Arbark og Samisk Arkiv vises når Arkivverkets nasjonale strategi for privatarkiv fra 2018 opplyser at nasjonale bevaringsinstitusjoner har utviklet strategier for bevaring av privatarkiv for det samiske samfunn i Norden (Arkivverket, Nasjonal Strategi for privatarkiv, 2018, s. 1). Ut ifra undersøkelsen har jeg kommet frem til at hverken Arbark eller Samisk Arkiv per dags dato har en strategi for bevaring av privatarkiv for det samiske samfunn i Norden.

I bevaringsplanen for privatarkiv opplyser Arkivverket om at «Planen er i tråd med den nasjonale privatarkivstrategien og svarer på Kulturdepartementets bestilling til Arkivverket for 2020» (Arkivverket, Bevaringsplan for privatarkiv, 2020, s. 6). Dette har blitt omtalt i flere tildelingsbrev fra Kulturdepartementet tidligere. Arkivverkets rolle som bevaringsinstitusjon med ansvar for privatarkiv ble nevnt i tildelingsbrevet fra Kulturdepartementet allerede i 2018.

«Som øverste arkivmyndighet har Arkivverket ansvar for blant annet faglige standarder og retningslinjer, tilsyn og veiledning med offentlig arkivarbeid. Arkivverket skal i tillegg iverksette overordnet nasjonal politikk på arkivfeltet. Som bevaringsinstitusjon har Arkivverket ansvar for langtidslagring, tilgjengeliggjøring og formidling av statlige arkiver og prioriterte private arkiv» (Statsbudsjettet 2018 – tildelingsbrev til Arkivverket, 2018, s. 2).

Denne bevaringsplanen for privatarkiv i Arkivverket har en varighet på 3-5 år. For å implementere planen vil flere enheter og avdelinger i Arkivverket være involvert. Det utarbeides et eget opplegg for rapportering og statistikk som sier noe om måloppnåelse, som også er avhengig av teknologisk utvikling og bruken av Digitalarkivet. Ut ifra det jeg har funnet om bruken til Digitalarkivet, er at den i liten grad er brukt av Arbark og MDA, Arbark med hele 62 skannet materiale på Digitalarkivet og MDA med 136 skannet materiale. Arkivverket tildeler ansvaret for bevaringsverdige samfunnssektorer til bevaringsinstitusjoner som MDA og Arbark, som selv mangler en strategi for bevaring av privatarkiv. Strategi for innsamling skjer ved at arkivskaper selv tar kontakt med bevaringsinstitusjonen.

En kan bare undre seg hvorfor samfunnsområder som eiendom, transport og varehandel som har bevaringskriterier som landsdekkende og dokumentasjon av utvikling av det norske ikke får tildelt en bevaringsinstitusjon. Spesielt de samfunnsområdene som har økonomisk utvikling og er ansvarlig for sysselsetting av store deler av befolkningen, som for eksempel

varehandel, overnattings- og serveringsvirksomheter, mens samfunnsområder som mangfold og inkludering og kunst og kultur har flere bevaringsinstitusjoner som tar seg av samfunnsområdene. Mangfold og inkludering har omlag ni bevaringsinstitusjoner, mens kunst og kultur har fått fem bevaringsinstitusjoner.

Med bakgrunn i bevaringsplanen vil det hver høst bli utarbeidet en arbeidsplan for neste år, i tråd med Arkivverkets styringssystem, der prioriteringer, mål og ressurser vil bli beskrevet (Arkivverket, Bevaringsplan for privatarkiv, 2020, s. 39). Jeg har per dags dato ikke klart å finne en slik arbeidsplan på Arkivverkets nettside, og har jeg også etterspurt det pr epost.

I vente på bedre tider

I denne bacheloroppgaven har jeg vært innom politiske utredninger og dokumenter som berører skjebnen til privatarkiv. Arkivverkets mål om å oppnå helhetlig samfunnsdokumentasjon kan virke utfordrende med en såpass åpen og bred bevaringsplan for privatarkiv. Bevaringsinstitusjoner som Arkivverket refererer til i sin bevaringsplan, og tre av dem som har fått mest ansvar, Arkivverket, Arbark og MDA, har enda ikke opparbeidet et eget bevaringsplan for privatarkiv som er går nøyere på å hvordan arbeid med bevaring av privatarkiv vil skje. Målet om å gjøre flest mulig privatarkiv tilgjengelig på Digitalarkivet er et mål som gjenstår å se, men ut ifra min undersøkelse har det ikke skjedd noe stort.

Når samfunnsområder med økonomisk innflytelse og sysselsetting av arbeidsplasser ikke får en dedikert plass i bevaringsplanen for privatarkiv og Arkivverkets arbeid med å bevare helhetlig samfunnsdokumentasjon, blir ikke vår helhetlige samfunnshukommelse representert i den graden den bør.

Referanser

Egenvalgt litteratur

Arbark (2022) *Å bevare fortida i framtida, bevaringsplan for arkiv*. Tilgjengelig fra:

https://www.arbark.no/Diverse/Arbarks_strategi_2022-2024.pdf (Hentet 20.04.23)

Misjons- og diakoniarkivet (2020) *Samordnings- og bevaringsplaner for arkiv fra norske misjonsorganisasjoner, diakonale organisasjoner og institusjoner, og andre tilgrensende kirkelige og ideelle aktører*. Tilgjengelig <https://www.vid.no/nyheter/fra-nms-arkiv-til-nasjonal-bevaringsinstitusjon/> fra: (Hentet 21.04.23)

Arkivverket (2017) *En helhetlig samfunnshukommelse*. Tilgjengelig fra:

<https://www.arkivverket.no/arkivutvikling/utviklingsprosjekter/avsluttede-prosjekter/samdok>

(Hentet 29.03.23)

Arkivverket (2018) *Nasjonal strategi for privatarkiv 2019-2023*. Tilgjengelig fra:

https://www.arkivverket.no/sok/_attachment/inline/5c3b60ef-7faa-4ea0-80d4-29ee4259064d:206fc38674068de2f16c1c50cf74c32d9eccda03/Strategi%20privatarkiv%20No%20rge_07%2002%202019.pdf (Hentet 02.02.23)

Arkivverket (2020) *Bevaringsplan for privatarkiv*. Tilgjengelig fra:

<https://www.arkivverket.no/for-arkiveiere/arkiver-fra-privat-sektor/arkivverkets-bevaringsplan-for-privatarkiv> (Hentet 16.02.23)

Bering, B. (2014) Politikk for bevaring og formidling av privatarkiv, i Neergaard, A. (red.) *Dokumentasjonsforvaltning og arkiv i det 21. århundre*. Bergen: Fagbokforlaget, 219-240.

Lange, V. (2001) *Privatarkiv: bevaring og tilgjengeliggjøring*. Oslo: Kommuneforlaget

Regjeringen (2020) *Statsbudsjettet - tildelingsbrev til Arkivverket 2012-2023*. Tilgjengelig fra:

<https://www.regjeringen.no/no/dokument/dep/kud/tildelingsbrev-arsrapporter-og-instrukser---kud/id750084/?expand=factbox2546196> (Hentet 21.04.23)

Svendsen, Å. (2017) *Arkivet en beretning om det norske riksarkivet 1817 – 2017*. Oslo: Press

Tidligere pensum

NOU 1987:35 (1987) *Samtidens arkiver fremtidens kildegrunnlag*. Oslo: Universitetsforlaget

Arkivlova (1992) *Lov om arkiv*. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1992-12-04-126> (Hentet 04.05.23)

St. Meld. Nr. 22 (1999 - 2000) (2000) *Kilder til kunnskap*. Oslo: Kulturdepartementet

ABM Utvikling (2007) *Til kildene! Kartlegging av regionale og lokale arkiver* (ABM-Skrift nr. 40). Oslo: ABM Utvikling. Tilgjengelig fra: <https://dms-cf-04.dimu.org/file/032waza2XTLZ> (Hentet 02.02.22)

Meld. St. 7 (2012 – 2013) (2013) *Arkiv*. Oslo: Kulturdepartementet

NOU 2019:9 (2019) *Fra kalveskinn til datasjø*. Oslo: Kulturdepartementet

Dalland, O. (2021) *Metode og oppgaveskriving*, 6. utg. Oslo: Gyldendal akademisk.

St. Meld. nr. 24 (2008–2009) (2009) *Nasjonal strategi for digital bevaring og formidling av kulturarv*. Oslo: Kultur- og kirke departementet.

Foss, P. (2017) *Riksrevisjonens undersøkning av digitalisering av kulturarven*. (Dokument 3:4 (2016-2017) Rapport) Bergen: Fagbokforlaget. Tilgjengelig fra: <https://www.riksrevisjonen.no/rapporter-mappe/no-2016-2017/digitalisering-av-kulturarven/> (hentet 20.04.23)

